

УДК: 286.15

С. В. Филипчук

МОЛОДІЖНА РОБОТА ВСО ЄХБ У СВІТЛІ КОНФЕСІЙНИХ ЗМІ

У статті розкриваються напрями та форми реалізації молодіжної політики Всеукраїнського союзу об'єднань євангельських християн баптистів на матеріалах конфесійних ЗМІ на початку III тисячоліття. Аналізується молодіжна робота церкви на всеукраїнському та місцевому рівнях.

Ключові слова: ВСО ЄХБ, молодіжна робота, конфесійні ЗМІ.

Зі здобуттям нашою державою незалежності протестантські спільноти України, зокрема баптисти, опинилися перед новими викликами і реаліями. Припинення переслідувань, можливість вільно реалізовувати своє право на свободу совісті, сплеск релігійного відродження сприяли тому, що ЄХБ у нових історичних умовах почала активно використовувати можливості часу: посилена євангелізаційна й місіонерська діяльність, інституалізація, структурування церковних служб і як наслідок – активне входження в світ. Нові виклики примусили певним чином модернізувати стратегію церкви, зокрема в молодіжній роботі. Відтак найбільший у Європі баптистський союз – ВСО ЄХБ – має в своєму складі значний молодіжний ресурс, який постійно зростає: понад 35 тис. молодих людей і підлітків [1]. Українські історики релігії одноставні в твердженні, що «виховання молоді, як резерву для майбутнього поповнення [протестантських] громад, – основний напрямок пасторської праці» [2, с.304].

Метою даної статті є розкриття напрямів та форм реалізації молодіжної політики ВСО ЄХБ на матеріалах конфесійних друкованих та електронних ЗМІ на початку III тисячоліття.

Усвідомлюючи світоглядні орієнтири сьогоденної постмодерної культури для молодого покоління (філософія споживацтва, індустрія задоволень, відкинення ідеалів минулого, досвіду минулих поколінь тощо), провідні баптистські лідери переконані, що нині мають змінюватися методи і засоби донесення євангельських принципів до молоді залежно від культури. «Якщо ми хочемо мати успіх у роботі з молодими людьми, нам слід спуститися на їхній рівень, зайти на їхню територію і говорити зрозумілою мовою», – стверджує, зокрема, пастор молодіжного підліткового центру «Скважина» Сергій Сукненко [3, с.18].

Рубіж тисячоліть приніс оновлення й посилення молодіжної роботи в ЄХБ, яку з 2004 р. координував Павло Унгурян (депутат Верховної Ради України, з лютого 2011 р. – керівник молодіжного служіння Євро-Азіатської федерації баптистів), а на сьогодні очолює Андрій Корнійчук (пастор Рівненської церкви ЄХБ «Благодать»). При молодіжному комітеті ЄХБ діє 6 відділів, кожен із яких структурно представлений на регіональному рівні та безпосередньо в помісних церквах.

Ефективна робота з молоддю неможлива без підготовки працівників, які б розумілися на специфіці молодіжної психології, філософії життя, світоглядних орієнтацій, тому церква особливої ваги надає навчанню лідерів (не лишень у семінаріях та коледжах), постійному підвищенню їхньої кваліфікації. Для цього регулярно проводяться всеукраїнські лідерські конференції, а також обласні і регіональні семінари [4, с.4]. Зокрема, цього року на регіональному рівні відбулися лідерські навчання «Мільйон лідерів».

Для активного інформування про роботу молодіжного служіння створений сайт (cyouth.com.ua). Інтернет-ресурс звернений як до віруючої молоді ЄХБ, яка може відшукати тут інформацію щодо різного роду заходів (новини, фоторепортажі тощо), матеріали для поглиблення власного релігійного життя (відео-проповіді), а також до людей, які цікавляться духовними та моральними питаннями. З 2007 р. баптисти видають кольоровий і сучасний за формою і змістом журнал «Горизонти», який є не лише джерелом інформації та духовних роздумів для церковної молоді, але й просвітницьким та євангелізаційним часописом для широкого загалу. Разом із тим, здійснюється вишкіл працівників для інформаційної роботи в помісних церквах. Так, 13-14 листопада 2010 р. в Ірпіні Київської обл. відбувалася конференція медіа-євангелістів «Media Mobilization», яку організували Союз молодих християн України, Асоціація «Духовне відродження» та Асоціація інтернет-євангелістів. Головна теза конференції: від працівників християнських ЗМІ очікується рішучі дії – захист моралі, духовності, сімейних цінностей, чесності, порядності [5, с.3].

Духовне життя протестантів завжди було і залишається пріоритетним, адже засвідчує й мотивує дієву віру. Відтак молодіжний комітет приділяє цій сфері релігійної практики значну увагу. Так, з 2008 р. організовано проводяться дні посту і молитви за духовне пробудження молоді (молитовні заходи, окрім інших днів, на всеукраїнському рівні були проведені в «круглі» числа – 08.08.08 р., 09.09.09 р., 10.10.10 р., запланований захід також і 11.11.11 р.), які відбуваються у формі вечірньо-нічних молодіжних молитв-прославлень, зазвичай у одній із місцевих великих церков, куди приїжджає молодь із навколишніх громад. Молоді віруючі слухають проповідь молодіжного пастора, співають духовні пісні, моляться як наодинці, так і в групах, через скап-зв'язок в онлайн режимі дізнаються потреби громад та молоді з інших регіонів, в яких відбувається такий самий захід [6]. Важливим для духовного

життя молодих баптистів є також релігійне навчання (учнівство). Зокрема, вивчення курсу «Один на один з Богом» відбувається на природі, в наметах, за церковною вечерею тощо [7].

Євангелізаційний відділ представляє молодіжну роботу церкви, спрямовану на внутрішню (в межах України) і зовнішню місію (країни Середньої Азії, Африки) і займається євангелізацією та проведенням заходів у цьому напрямі, а також розробленням та втіленням нових методів євангелізації. Так, на шпальтах конфесійних ЗМІ можна прочитати про багато видів молодіжних євангелізацій: вуличні програми, музичні концерти, тижні Євангелії, велопробіги, молодіжні і дитячі клуби і табори, спортивні євангелізації, місіонерські поїздки тощо. Для обміну досвідом регулярно відбуваються конференції, семінари, тренінги.

Зокрема, 28 листопада 2010 р. близько 600 хлопців і дівчат зібралися на зустріч учасників молодіжного руху «Discovery» (молодіжний рух існує в Україні з 2008 р., гасло «Discovery – життя, повне відкриттів!») в конгрес-холі Президент-готелю в м. Києві. Віруюча молодь запрошувала своїх однокурсників, друзів, знайомих. Програма зустрічі була насичена піснями, спортивними виступами, цікавими свідченнями, проповіддю, яка закликала молодих християн впливати на суспільство [8, с.4].

У 2008 р. молодіжний комітет ВСО ЄХБ поставив завдання для баптистської молоді організувати 125 нових церков (адже, за їх даними, саме 125 міст країни ще не мають баптистських громад) в усіх областях України. Так, на євангелізаційному етапі допомагав реалізувати стратегію Дон Бетс, а баптистська молодь брала участь у музичній та духовній частині програми, в соціальному напрямі та молитві. Також для участі в проєкті було запрошено 125 команд молодих християн з англійських та слов'яномовних церков США. Після завершення євангелізації місіонерській сім'ї протягом року допомагала група волонтерів, які розвивали служіння малих груп, дитячу, музичну й молодіжну роботу нової церкви [9, с.2-3].

Інтеграція в культурне середовище долає багаторічні конфесійні упередження та міфи і значно сприяє виконанню власної місії. Так, 22-29 вересня 2008 р. поблизу Рівного відбувся театральний фестиваль «Молоко», який започаткував М. Журавель (викладач кафедри театральної режисури РДГУ). Фестиваль відкрили постановкою «Гамлета», який поставили на сцені обласного музично-драматичного театру, що дозволило відвідати захід усім охочим. Щодня ставили по дві вистави і відвідувачі могли ознайомитися з новим для себе поняттям «християнський театр». А в Одесі в жовтні 2008 р. було відкрито Культурний центр. «Одеський культурний центр – це не церква, він стоїть на межі християнства і звичайного життя. Мета всього, що відбувається в центрі, – виявити позитивний вплив християнства на світ», – стверджує Сергій Турчин, голова консультативного комітету центру. У цьому закладі проводяться різноманітні заходи: концерти, євангелізації, конференції, спектаклі, молодіжні зустрічі, клуби та ін. Художнім керівником центру є М. Журавель [10, с.15-18].

Сьогодні баптистська молодь – це молодь освічена. Надолужуючи втрачені за період СРСР позиції, молоді християни здобувають вищу освіту, займаються науковою діяльністю. Так, чимало представників ЄХБ є членами та організаторами багатьох об'єднань та спілок, які також покликані нести духовну просвіту в професійному середовищі. Зокрема, 1-3 травня 2010 р. відбулася II Всеукраїнська молодіжна конференція медиків-християн на тему «Актуальні проблеми медицини в світлі християнської етики», програма якої включала виступи з проблем медицини, майстер-класи, дискусії, командні гри [11, с.2]. На цю зустріч приїхали закордонні вчені, лікарі, практикуючі медики, а також у заході взяли участь знані українські фахівці, які до того ж є християнами. 22-23 жовтня запланована Всеукраїнська конференція християн-юристів. Захід відвідають практикуючі юристи: адвокати, судді, помічники суддів, працівники міліції, прокуратури, податкової інспекції, держслужбовці, депутати різних рівнів, а також студенти і науковці. Заплановані зустрічі зі знайомими українськими правниками, відомими в Україні людьми (Любомиром Гузаром, Лесею Горобець, Григорієм Комендантом та ін.) та гостями з-за кордону [12].

Євангелізаційний напрям молодіжної роботи не оминає своєю належною увагою і соціальну сферу (відповідальний Роман Курбацький). У 19 областях України працюють молодіжні команди, які займаються профілактикою актуальних проблем (куріння, алкоголізм, аборти, наркотики) в навчальних закладах. Під час обласних фестивалів по Україні в 2009 р. проводилися заходи: прибирання пляжів, парків, допомога бідним сім'ям. Акція «Чисте серце – чисте місто» відбувається в багатьох містах області щорічно з 2008 р. (метою акції є зробити місто чистим, залучити до цього місцевих жителів; церковна команда з 40-60 чоловік працює, прибирає, ремонтує дитячі майданчики, прибирає вулиці тощо, а ввечері влаштовує духовний концерт, куди запрошуються всі бажаючі). Інші акції соціального спрямування: «Хліб життя» (вшанування пам'яті загиблих у часи Голодомору), «Жива вода», велопробіг, «Чужих дітей не буває» (праця з дітьми інтернатів, дитбудинків тощо), «Стоп-наркотик», похід «За здорову сім'ю» тощо [13, с.35-37].

Активно з євангелізаційною метою молодіжний комітет ЄХБ використовує спорт. Християнська баскетбольна ліга (ХБЛ) починалася з літніх спортивних заходів та таборів. Кілька років підряд проводилися літні тижневі ігри, але церкви не були готові вести довготривалу спортивну євангелізаційну роботу. Так і виникла ХБЛ у Києві, яку вже прийняли в міську федерацію баскетболу. Перед іграми відбувається молитва за гравців. Кожна команда має свого капелана, який поза

тренуванням та матчами опікується гравцями. Також в Івано-Франківську в рамках молодіжного проекту «Час служити» створена і діє Християнська футбольна ліга (ХФЛ). Проект «Підліткові ігри» (актуальний у всьому світі завдяки тому, що відповідає на потреби суспільства) дозволяє дітям у спортивній та ігровій формі відкривати принципи морально-здорового життя. Після спортивних змагань робота з підлітками продовжується. Їх запрошують або в уже існуючі спортивні секції, або відкриваються нові. Паралельно створюються підліткові клуби із вивчення Біблії. Через ці форми християни намагаються показати світській молоді, що вони відкриті для спілкування та вільного проведення часу [14].

Організаційний відділ молодіжної роботи планує і проводить всеукраїнські молодіжні заходи (конференції, конгреси, фестивалі), а також допомагає областям у проведенні їх місцевих заходів (табори, семінари, фестивалі, молитовні дні тощо). Скажімо, 26-30 серпня в Одесі, в ДЦ «Молода гвардія» відбувся Перший Конгрес християнської молоді України, на якому були представники 19 країн СНД та Балтії. Щодня учасників чекали семінари, лекції, спілкування, «молитовні вершини», спортивні змагання тощо. Організатори та учасники Конгресу засвідчують, що цей захід був значним поштовхом до місіонерської праці [15, с.3-5]. Організаційний комітет також реалізував 1-6 серпня 2011 р. XII фестиваль Християнської молоді України (Хмельницька обл., с. Марківці), який зібрав 1200 молодих віруючих з різних регіонів нашої держави та закордоння. Такого роду фестивалі є щорічними і відбуваються в різних регіонах України [16].

Музичний відділ покликаний організувати музичне оформлення та прославлення всеукраїнських та регіональних заходів. Музика – це мова молоді, тому комітет надає цій сфері особливого значення. Так, часто відбуваються музичні фестивалі, на яких виступають відомі в християнських колах музичні гурти, конкурси авторської християнської пісні (21 травня 2011 р. в церкві «Дім Євангелія» м. Донецька), музичні вечори, конгреси молодіжних хорів, музичні конференції (у м. Красний Луч 24 жовтня 2009 р. відбулася конференція «Музика і Церква») тощо. У 2006 р. навіть утворилося Християнське об'єднання музикантів (ХОМ), яке ставить за мету духовне спілкування між музикантами-християнами, обмін досвідом, євангелізаційні проекти [17, с.34-37].

Окрім всеукраїнських заходів у кожній області і церкві зокрема проводиться активна і різноманітна молодіжна робота. Для цього область має свого керівника молоді, в якого є команда, яка складається з керівників молоді церков. Майже в кожній другій церкві налагоджена робота з молоддю, яка на сьогодні визначена пріоритетною.

Таким чином, ВСО ЄХБ у своїй молодіжній політиці впроваджує зміни, подекуди радикальні, у цю царину своєї праці, які показують постійний пошук нових форм й осучаснення традиційних методів роботи. Як засвідчують молодіжні працівники на сторінках конфесійних ЗМІ, надзвичайно ефективною є робота в домашніх групах (так, у церкві, які використовують цей метод, приходять більше молодих людей, причому 80% із них саме завдяки групам). Це пояснюється тим, що молоді набагато простіше запросити на неформальну зустріч, яка відбуватиметься на квартирі, аніж у церковний храм. На групі їх оточуватиме приємна атмосфера, дружнє спілкування за чашкою чаю, цікаві (мовою сучасної культури) уроки Біблії з практичними порадами для життя, а також прості молитви і пісні прославлення в сучасній молодіжній мелодиці.

Не менш ефективним методом для євангелізації є молодіжні клуби. Прийшовши в клуб, молода людина бачить своїх однолітків, бере участь у веселих іграх, чує свідчення віруючих хлопців і дівчат про навернення, бере участь в особистих бесідах. Така атмосфера долає упередження і міфи стосовно віруючих і протестантських церков.

Протягом уже багатьох десятиліть церкви й християнські організації всього світу переконуються в ефективності роботи з молоддю через табори. ЄХБ також активно використовує цей метод, проводячи як церковні, так і євангелізаційні табори для дітей, підлітків і молоді. У таборах одні форми роботи спрямовані на дітей і молодь (євангелізація та учнівство), а інші – на персонал, таким чином виховуючи та навчаючи майбутніх молодіжних лідерів. Після участі в таборах віруюча молодь, яка пройшла такий «стресовий» період навчання й підготовки, часто стає вчителями недільних шкіл, отримує велику мотивацію щодо майбутньої релігійної діяльності.

Разом із тим, у середовищі молодіжних працівників та старшого покоління служителів ЄХБ не вщухають дискусії щодо меж припустимого використання молодіжної культури в своїй релігійній практиці. Це питання одягу, стилів музики, прийнятних для християн, форм діяльності в дозвіллевій сфері, спорту, театру, молодіжних субкультур тощо. Проте практика молодіжної роботи засвідчує нове протиставлення «теології культури» сучасними баптистськими лідерами.

На основі конфесійних ЗМІ ми проаналізували доволі багатоманітну та різнопланову молодіжну роботу в ВСО ЄХБ. Можемо констатувати, що церква через різні напрями і форми духовної та дозвіллевої молодіжної сфери наполегливо працює з воцерковленою та світською молоддю. Конфесія активно залучає припустимі для неї культурні засоби, як то: музику, театр, спорт, новітні інформаційні технології тощо, щоб провадити через неї навчальну, соціальну, просвітницьку, дозвіллеву роботу, яка обов'язково сприятиме збільшенню релігійної мотивації віруючої молоді, мобільності релігійних громад, їхньої відкритості світу, а також наповненню церков ЄХБ новими прихожанами.

Аналіз реалізації молодіжної програми в ВСО ЄХБ дозволяє констатувати, що думка вчених щодо того, що «віруючі протестантських церков у недалекій перспективі здивують українське суспільство своєю громадянською мобільністю й різними формами ... входження в соціум» [18, с.5], знаходить своє підтвердження в бутті досліджуваної нами церкви. Підвалини цієї «недалекої перспективи» вже закладені. Залишилось почекати і ...здивуватися.

Джерела та література

1. Молодежное служение ВСО ЕХБ. – Режим доступу : <http://cyouth.com.ua>.
2. Яроцький П. Стан пізньопротестантських конфесій / Україна релігійна : Стан релігійного життя України. – Кн.1 / Гол. ред. А. Колодний // Українське релігієзнавство. – №46. – К., 2008. – С.302-331.
3. Вакулєнко Г. Воспоминание о будущем: Молодежное служение – пути развития / Г. Вакулєнко // Християнство. – №1. – 2001. – С.15-22.
4. Конференція молодіжних керівників України, декабрь – 2009 / Горизонти. – №1. – 2010. – С.4-5.
5. Конференція медиа-євангелістів... // Горизонти. – №3-4. – 2010. – С.3.
6. Нічна молитва молоді Рівного та прилеглих міст 14 квітня 2011 року. – Режим доступу: <http://cyouth.com.ua>.
7. Прошел второй ужин ученичества «1 на 1 с Богом». – Режим доступу: <http://cyouth.com.ua>.
8. Около шестисот парней и девушек... // Горизонти. – №3-4. – 2010. – С.4-5.
9. Міста для Христа [Текст] // Горизонти. – №1. – 2008. – С.2-3.
10. Открытие Одесского культурного центра – помощь украинскому обществу // Горизонти. – №2. – 2010. – С.2-3.
11. Медицинская конференция «Актуальные проблемы медицины в свете христианской этики» // Горизонти. – №2. – 2010. – С.2-3.
12. II Всеукраїнська конференція християн-юристів України. – Режим доступу: <http://cyouth.com.ua>.
13. Направления социального служения: массовые мероприятия на уровне города (села) // Горизонти. – №2. – 2010. – С.35-37.
14. Первый Конгресс христианской молодежи: все едино! // Горизонти. – №2. – 2008. – С.3-5.
15. Спортивне служіння [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyouth.com.ua>.
16. В Украине проходит XII Фестиваль христианской молодежи. – Режим доступу: <http://cyouth.com.ua>.
17. Школенко Є. Живе спілкування для християн-музикантів – це ХОМ! / Є. Школенко // Горизонти. – №2. – 2007. – С.34-39.
18. Яроцький П. Релігійний фактор у сучасній Україні / П. Яроцький // Людина і світ. – 2004. – №4. – С.4-10.

Філіпчук С.В. Молодежна робота ВСО ЄХБ в світлі конфесійних СМІ

В статті розкриваються напрямки та форми реалізації молодіжної політики Всеукраїнського союзу євангелістських християн баптистів на матеріалах конфесійних СМІ в началі III тисячоліття. Аналізується молодіжна робота церкви на всеукраїнському та місцевому рівнях.

Ключові слова: ВСО ЄХБ, молодіжна робота, конфесійні СМІ.

Filipchuk S.V. Youth work of UU ECBU in the light of confessional media

This article reveals the directions and forms of youth policy realization of Ukrainian Union of Evangelical Christian Baptists Unification, based on confessional media materials in the early third millennium. Youth church work is analyzed at national and local levels.

Keywords: UU ECBU, youth work, confessional media.

УДК: 298.9:141.7(477)

І. Г. Огорокова

СПРИЙНЯТТЯ НЕОЯЗИЧНИЦТВА УКРАЇНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ

Автором аналізуються стосунки неоязичницьких організацій з державними органами, висвітлення рідновір'я науковцями та ЗМІ як формування суспільної думки, його сприйняття різними верствами українського суспільства.

Ключові слова: неоязичництво, рідновір'я, українське суспільство.

Неоязичництво (рідновір'я) є невід'ємною частиною українського релігійного й соціокультурного простору. Це новітній релігійний рух та світоглядний проект, який висуває власне бачення національного питання та шляху розвитку української держави. Він має відносно невелику кількість прихильників, проте більшість із них складає національно орієнтована інтелігенція, хоча є невелика частка й представників інших соціальних верств. В умовах поліконфесійного та полікультурного українського суспільства аналіз місця неоязичництва в українському соціумі та сприйняття його у суспільстві є актуальною проблемою.

Рідновірський рух досліджувався А. Колодним [1], Г. Лозко [2], Т. Беднарчиком [3] та ін., проте питання місця його в українському соціумі лишилося практично не висвітленим. Метою нашої статті є аналіз сприйняття неоязичництва українським суспільством. В його межах буде розглянуто взаємодію